

ORGANIZACIJSKO-METODIČNI VIDIK učnega procesa

I. Grupiranje učencev v učne skupine

Pri nas so učenci grupirani v razrede predvsem na osnovi *kronološke* starosti. Vendar pa se učenci kljub temu močno razlikujejo med seboj (predznanje, stopnja razvoja, interesi, motivacija, oseb. lastnosti).

Razlike med učenci se z leti povečujejo, vendar pa mora v šoli vsak napredovati glede na svoje zmožnosti in sposobnosti. Noben učenec ne sme napredovati na račun drugega.

KONZERVATIVNI ŠOLSKI SISTEMI:

Imajo kratko (4-5 let) OŠ, nato pa se učenci vpisujejo v srednje šole na podlagi lastnih želja in uspešnosti, na to pa močno vpliva tudi njihov SES. Zgodnje ločevanje učencev v navidezno homogene skupine ni v skladu s temeljnimi spoznanji o razvoju sposobnosti ter vplivu okolja na osebni razvoj.

ZUNANJA DIFERENCIACIJA je v obdobju osnovnega šolanja zelo vprašljiva.

Učna diferenciacija je didaktični ukrep s pomočjo katerega na osnovi določenih kriterijev in z določenimi nameni razporejamo učence v bolj ali manj trajne homogene(jše) učne skupine.

Tipi učnih diferenciacij: *zunanja* (bolj ali manj trajno ločevanje otrok)

notranja (v razredu, različno zahtevne naloge)

fleksibilna (učenci so določen čas v heterogenih, nato pa v

homogenih odd.)

Modeli zunanje diferenciacije: *setting model* (razporejenost v skupine le pri določenih predmetih *)

streaming model (trajna razporeditev učencev na osnovi dol.

kriterija)

*Pomemben je *Pygmalionov* učinek (predvidevanja / pričakovanja učiteljev, ki prilagajajo zahtevnost učenja "sposobnostim" učencev v razredu □ nizka pričakovanja - nizki rezultati)

Najbolj znan model fleksibilne diferenciacije je model zaporednega kombiniranja temeljnega in nivojskega pouka:

čas. razmerje

2 uri Temeljni pouk a b c a

vs. INTERODDELČNI MODEL

INTRAODDELČNI

MODEL

1 ura Nivojski pouk a + b + c a + b + c a + b + c

zahtevna povpr. manj zaht. skupina

Lahko pa iz vseh treh oddelkov ustanovimo skupino za najboljše in skupino za najslabše učence.

II. Uporaba različnih socialnih učnih oblik

1* **Frontalna** - učitelj v neposr. kontaktu z učenci, učenec v posr.kontaktu z uč. vsebino

2* **Skupinska**

3* **Tandem / par** učitelj v posr. kontaktu z učenci, učenec v neposr.kontaktu z uč. vsebino

4* **Individualna**

Vse štiri oblike imajo svoje mesto v pouku.

Skupinski pouk: pretežni del se dela v manjših skupinah znotraj oddelka. Sestoji se iz:

- 5* frontalnega uvoda
- 6* grupiranja v skupine in dela v skupinah
- 7* plenarnega zaključka

Učitelj mora opredeliti naloge za delo skupin, velikost skupin, vlogo posameznega učenca, ...
Orgaizira lahko homogenejše skupine če strukturira naloge za vsako skupino posebej
Skupine so lahko organizirane glede na *sposobnosti, interese, socialno privlačnost, naključno*.
Naloge pa so lahko: *istovrstne* ali *diferenciirane* naloge.
Vsak učenec v skupini mora imeti določeno nalogo.

Tandemski pouk: Opazovanje, eksperimentiranje, utrjevanje in ponavljanje se lahko najučinkoviteje izvajajo v dvojicah. Kriteriji za razporejanje si identični kot pri razporejanju v skupine, poleg *istovrstnih* pa se pojavijo še *diferenciirane* in *individualizirane* naloge.

Individualni pouk (delo): Samostojno delo posameznega učenca. Pojavi se še dodatni tip *individualnih* nalog (vsak ima svojo nalogo).